

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยใช้
องค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรม ผู้วิจัยลำดับการดำเนินการวิจัยโดยแบ่งเป็นขั้นตอนการดำเนินงาน
ในขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย
3. เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้ดำเนินการวิจัยได้กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่จะ
ทำการศึกษาไว้ ดังนี้

1. กลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านวัฒนธรรมของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ประชากร (Population) คือ ประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์
สุโขทัย

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการประชาคม
กับประชากรที่อาศัยอยู่ในชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กลุ่ม
ตัวอย่างในแต่ละด้าน ประกอบด้วย วัฒนธรรม ที่พักแรม ร้านอาหาร ร้านขายของที่ระลึก และ
สินค้าพื้นเมือง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างขั้นตอนการศึกษาความพึงพอใจ

ประชากร (Population) กลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษาครั้งนี้ คือ กลุ่มนักท่องเที่ยว
ทั่วไป จำนวน 200 คนต่อวัน

กลุ่มตัวอย่าง (Sample) คือ กลุ่มนักท่องเที่ยวทั่วไปจำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการ
เลือก กลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งเป็นนักท่องเที่ยวภายในชุมชนรอบ
อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้ดำเนินการวิจัย ได้กำหนดตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ จำนวน 4 รูปแบบ ประกอบด้วย คู่มืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว แผ่นพับเพื่อการท่องเที่ยว โปสเตอร์เพื่อการท่องเที่ยว แผนที่เพื่อการท่องเที่ยว ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยว

เครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย โดยใช้องค์ความรู้ทางด้านวัฒนธรรม เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย

1. ผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย คู่มืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว แผ่นพับเพื่อการท่องเที่ยว โปสเตอร์เพื่อการท่องเที่ยว แผนที่เพื่อการท่องเที่ยว
2. แบบสอบถาม

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือเพื่อการวิจัย ซึ่งวางแนวคำถามตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และตามประเด็นในกรอบแนวความคิดในการวิจัย ซึ่งจะแบ่งออกเป็น 3 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับการศึกษาวัฒนธรรมเพื่อการท่องเที่ยว โดยแบ่งประเภทวัฒนธรรม ดังนี้

1. ประเพณีชุมชน
2. ประเพณีศิลปการแสดง
3. ประเพณีประเพณี และพิธีกรรม
4. ประเพณีจกवाल และธรรมชาติ
5. ประเพณีงานช่าง

ชุดที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับองค์ประกอบของสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยว ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ (Likert, 1961) โดยมีหัวข้อ ดังนี้

1. สื่อมีความน่าสนใจ
2. เนื้อหาเข้าใจง่าย
3. ปริมาณเนื้อหาเหมาะสม
4. ขนาดของตัวอักษรเหมาะสม
5. รูปแบบตัวอักษรเหมาะสม

6. สีสันตัวอักษรและภาพสวยงาม
7. ภาพประกอบมีความเหมาะสม
8. ภาพสวยงามและคมชัด
9. ภาพกับตัวหนังสือสัมพันธ์กัน
10. ขนาดสื่อเหมาะสมถนัดมือ/
11. สื่อดึงดูดใจสื่อความหมายได้ดี/
12. เหมาะสมใช้เป็นสื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์

ชุดที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์ เพื่อการท่องเที่ยว
ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดของ (Likert, 1961) โดยมีหัวข้อการใช้ประโยชน์ ดังนี้

1. ช่วยในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและความเข้าใจ
2. ช่วยในการกระจายข่าวสาร
3. สร้างความสนใจและดึงดูดความสนใจได้
4. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยวของแหล่งชุมชน
5. ส่งเสริมและสร้างภาพลักษณ์การท่องเที่ยว

ขั้นตอนในการศึกษาวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาวัฒนธรรม

1. ศึกษาวัฒนธรรมของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยทั้ง 12 ชุมชน
2. ศึกษาข้อมูลจากเอกสารชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยทั้ง 12 ชุมชน
3. ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัยทั้ง 12

ชุมชน

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์

1. วางแผนการผลิต
2. เก็บข้อมูลและภาพถ่าย
3. ออกแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยว
4. ให้ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพสื่อสิ่งพิมพ์นำข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญมา

ปรับปรุงสื่อสิ่งพิมพ์

ขั้นตอนที่ 3 การทดสอบความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์

- 1. ประเมินความพึงพอใจจากกลุ่มตัวอย่าง
- 2. ประเมินผลและสรุปผล

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วน โดยใช้มาตรวัดแบบลิเคอร์ (Likert Scale) ในแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ (กุลฑลวี เวชสาร, 2545, หน้า 24) วิเคราะห์โดยใช้ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ยและนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย โดยมีเกณฑ์ในการให้คะแนนและเกณฑ์การแปลความหมายของข้อมูลดังนี้ คือ

เกณฑ์ในการให้คะแนนความพึงพอใจต่อสื่อสิ่งพิมพ์

5	หมายถึง	มากที่สุด
4	หมายถึง	มาก
3	หมายถึง	ปานกลาง
2	หมายถึง	น้อย
1	หมายถึง	น้อยที่สุด

เกณฑ์การประเมินผลความพึงพอใจ ใช้เกณฑ์ของค่าคะแนนเฉลี่ย ได้แบ่งการให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ (Liker, 1961) ซึ่งมีความหมาย ดังนี้

ช่วงระดับคะแนน	ความหมาย	
4.21 - 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.41 - 4.20	หมายถึง	มาก
2.61 - 3.40	หมายถึง	ปานกลาง
1.81 - 2.60	หมายถึง	น้อย
1.00 - 1.80	หมายถึง	น้อยที่สุด

แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม มีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนา ดังนี้

- 1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการทำแบบสัมภาษณ์
- 2. กำหนดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มี

ต่อวัฒนธรรม ประกอบด้วย

- 2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์
- 2.2 ข้อมูลด้านวัฒนธรรม
- 2.3 ของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์

3. เมื่อสร้างแบบสอบถามเรียบร้อยแล้วนั้นในขั้นตอนต่อไปนั้น จะต้องหาคุณภาพของเครื่องมือก่อนที่จะนำไปใช้ ด้วยการหาความเที่ยงตรงของเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

นำแบบสอบถามที่วัดแต่ละวัตถุประสงค์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา พิจารณาว่าแบบสอบถามนั้นตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่ โดยใช้เทคนิคการตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการจะวัด (Index Item of Congruent : IOC) โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ดังนี้

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มานพ มานะแซม

รองคณบดี คณะวิจิตรศิลป์ ผู้อำนวยการหอศิลปวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

2. อาจารย์พัชรภา ศักดิ์โสภณ

อาจารย์ประจำสาขาวิชาเทคโนโลยีศิลป์ หัวหน้าสาขาวิชาเทคโนโลยีการพิมพ์ คณะศิลปกรรมและสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา

3. ดร.นครินทร์ ชัยแก้ว

อาจารย์ประจำสาขาวิชาภูมิสารสนเทศศาสตร์ หัวหน้าสาขาวิชาภูมิสารสนเทศศาสตร์ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร มหาวิทยาลัยพะเยา

ซึ่งผู้เชี่ยวชาญจะพิจารณา ดังนี้

1. ถ้าเครื่องมือเป็นแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ การพิจารณาความเที่ยงตรงตามเนื้อหาใช้ตารางวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องเป็นกรอบในการพิจารณา

2. ถ้าเครื่องมือที่ไม่ใช่ผลสัมฤทธิ์การกำหนดความเที่ยงตรง ต้องกำหนดโครงสร้างนิยาม ขอบเขต และองค์ประกอบเนื้อหาของสิ่งที่วัดตาม กรอบความคิดหรือทฤษฎีก่อน

4. กำหนดวัตถุประสงค์ในการทำแบบสอบถาม

5. กำหนดเนื้อหาที่เกี่ยวข้องในการแสดงความคิดเห็น และความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์ ประกอบด้วย

5.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

5.2 ข้อมูลความพึงพอใจเกี่ยวกับสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด้านสื่อสิ่งพิมพ์

5.3 ข้อเสนอแนะของผู้ตอบแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้ดำเนินการวิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ในการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนรอบอุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัย โดยสรุปได้ ดังนี้

1. การพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยว โดยการสร้างแผนที่รอบอุทยานประวัติศาสตร์ สุโขทัยทั้ง 12 ชุมชน
2. วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม ของนักท่องเที่ยว เพื่อสรุปรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยว
3. วิเคราะห์ผลจากแบบสอบถาม ของ เพื่อสรุปรูปแบบสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยว
4. สร้างเครื่องมือแบบสอบถาม โดยสอบถามความพึงพอใจของผู้ประกอบการและนักท่องเที่ยว ที่มีต่อสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยว
5. วิเคราะห์ข้อมูล และสรุปผล

วิธีวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้รับมาทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อน แล้วจึงนำข้อมูลที่ต้องมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการคำนวณค่าสถิติ โดยมีหลักในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์ข้อมูลโดยแจกแจงความถี่ และคิดค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับการพัฒนาสื่อสิ่งพิมพ์เพื่อการท่องเที่ยว ด้านเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากสื่อสิ่งพิมพ์ ด้านความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อสื่อสิ่งพิมพ์ นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติที่ผู้วิจัยได้ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ คือ ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)